

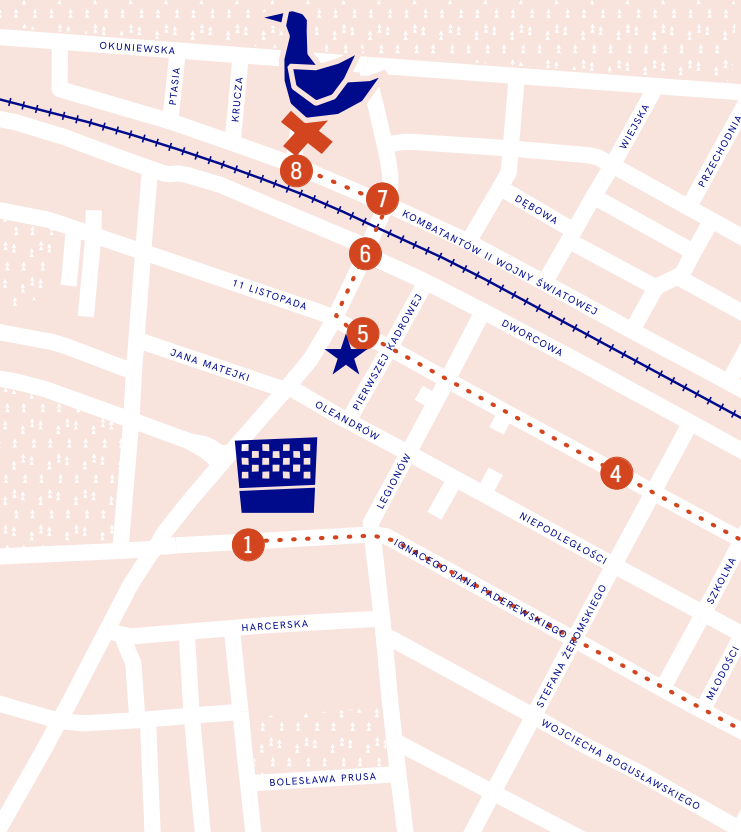
ODWIEDŹ TRZY ZJAWISKOWE OGRODY

#IdęPoSul

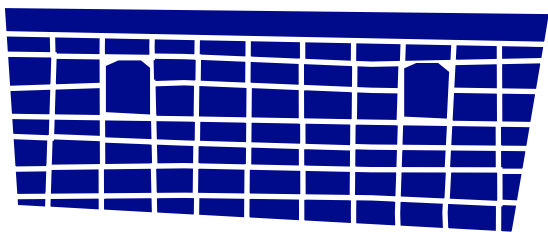
~ 2,4 km

Floksy, słoneczniki, szafirki, konwalie, aksamitki, georginie, malwy, trzykrotki. Ale też oczywiście róże, kosańce, liliowce, astry-marcinki (czyli astry bylinowe kwitnące jesienią). Krzewy bzu i jaśminu. Drzewka owocowe. A oprócz tego marchewki, pomidory, ogórki, zioła, a nawet ziemniaki. Ogródki Sulejówka kryły i nadal kryją niezwykle bogactwo roślin, które zachwycają oczy, a czasem też i podniebienie. Znajdź zjawiskowe ogrody: dwa nieistniejące i jeden ukryty. Po drodze zaglądaj przez płoty do „zwykłych” ogródków i zachwyć się przydomową roślinnością Sulejówka.

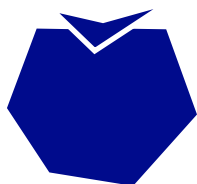
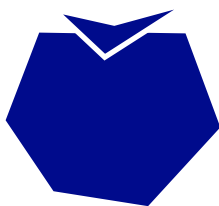

- 1 Idź Paderewskiego na wschód.
- 2 Skręć w lewo w Grabskiego. Idź dalej na północ, aż dojdiesz do 11 Listopada.
- 3 Stań na skrzyżowaniu i przyjrzyj się niewielkiemu ceglanemu budynkowi. To ostatni zachowany element Osady Zochna, czyli wielkiej posiadłości, która należała m.in. do Karola Albrechta, właściciela słynnej, warszawskiej kawiarni Ziemiańska, a potem do rodziny Stanisława Grabskiego.

„To był olbrzymi ogród, który się ciągnął od Grabskiego do Żeromskiego i od 11 Listopada do Paderewskiego. To był taki kwadrat. Olbrzymi. Z alejami różanymi. Sadem. Od strony Paderewskiego był ogródnik”. — ANNA KUCZERA

„Tam była wielka rezydencja, a w gruncie rzeczy folwark Albrechta. Miał wielkie sady, miał tam wszystko. Miał stajnię. Oborę. Zaopatrywał swoją restaurację, Ziemiańską. Tam był sad bardzo duży na tym terenie. M.in. był tam ten wiatrak, który pompował wodę do tych koryt krowich”. — ANNA KUCZERA

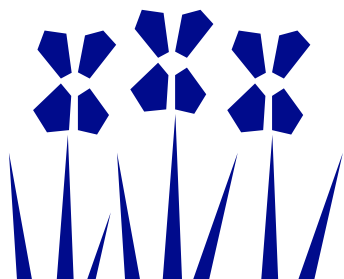

FOT. archiwum Elżbiety Puczniewskiej-Pyszyńskiej

- 4 Idź na zachód 11 Listopada.
- 5 Gdy miniesz Pierwszej kadrowej wypatruj po lewej dworku Siedziba, czyli willi należącej do rodziny Moraczewskich. Przed wojną o przydomowy ogródek, zajmujący obszar kilku sąsiednich działek, dbali Zofia i Jędrzej Moraczewscy.

„U nas już w tym roku naprawdę ładnie. Przede wszystkim bardzo zielono – bo wyrosła trawa śliczna w sadku i mnóstwo koniczyny białej pod drzewami – młody sadek cały przyjął się. Wszystkie drzewka kwitły na wiosnę, a kwatery między nimi starannie uprawione, zielenią się grochem, fasolą i kartoflami, znacznie już lepiej niż w latach poprzednich. Ziemia nie może jeszcze równać się z Waszą naturalnie, ale postęp widać ogromny! Za kilka lat będzie to już ziemia ogrodowa na pewno! W ogrodzie kwiatowym ślicznie wyrosły nasturcje, bławaty i rumianki zimotrwałe, rezeda, maki – georginie, mnóstwo nikotiany i astrów, i dywan japoński. Portulaki też zapowiadają się dobrze. Zabawnie tylko wygląda godetia! Powyrastały wysokie łodyżki z koroną listków u góry – jak palmy daktylowe... okropnie zabawne”. – ZOFIA MORACZEWSKA

- 6 Skręć w prawo w Piłsudskiego. Przejdź przez tory.
  - 7 Za torami skręć w lewo, w Kombatantów II Wojny Światowej.
  - 8 Skręć w prawo w Kormoranów.
- ✘ Jesteś na miejscu, gdy po prawej będziesz miał/a niepozorną bramę, prowadzącą do ogrodu nazywanego Ptasim Rajem. Zajrzyj do środka. Jeśli będziesz miał/a szczęście, spotkasz na miejscu przemiłego gospodarza, Bogdana Piątkowskiego, który, być może, zaprosi Cię do swojego ogrodu.

„To bardzo stare drzewa. Jeszcze moich dziadków. Do tego roku rośło drzewko oliwne, czyli oliwnik. Piękne dorodne, stare drzewo, bardzo grube. Pięknie kwitło na wiosnę. Tysiące pszczół tu przylatywało i bzyczało, i śpiewało, że zjadają te kwiatki, że pyłek zbierają. To była bardzo przyjemna roślina. Wysoka – sięgała dachu drugiego piętra. Cały teren, ścieżka do ul. Kombatantów, to było 70 metrów, była obsadzona bzami. Po obu stronach rosły bzy i tutaj cztery sztuki na tym kawałku, który mi jeszcze został, mamy bzy. Potężne. Ze 40 centymetrów średnicy obwodu. Przepiękne”. – BOGDAN PIĄTKOWSKI

FOT. archiwum Elżbiety Puczniewskiej-Pyszynskiej

**Nazkicuj bądź wypisz interesujące
rośliny, które spotkasz po drodze.**

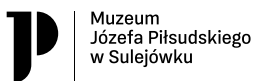

POSUL to cykl wysmakowanych spacerów po Sulejówku. Każdy z nich zaczyna się przy Muzeum Józefa Piłsudskiego i prowadzi w inne niezwykle miejsce. Każdy spacer to także intrygujące wyzwanie do zrealizowania. Gdy dotrzesz do celu, zrób sobie zdjęcie i wrzuć do mediów społecznościowych z hasztagiem **#IdęPoSul**.

Trasy spacerów zostały opracowane podczas warsztatów przez mieszkańców i mieszkanki Sulejówka. W działania zaangażowali się:

Monika Brózda, Grzegorz Chrupek,
Oliwia Gromek, Marta Kałuska, Jerzy Kołnierzak,
Anna Kożuchowska, Mirosława Krawczak,
Tomasz Kujawski, Agnieszka Łączyńska, Ewa
Łepkowska, Aneta Łozowska, Zofia Łozowska,
Anna Osiak, Justyna Sadowska, Adrian Włodarczyk.

Muzeum
Józefa Piłsudskiego
w Sulejówku

TOWARZYSTWO
PRZYJACIÓŁ
SULEJÓWKA

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

Dofinansowano ze środków
Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu
„Kultura w sieci”